

Beleidslijn uitvoer medische hulpmiddelen tijdens Coronacrisis

1. Aanleiding:

Minister VWS heeft gevraagd om een beleidslijn, hoe om te gaan met mogelijke uitvoer van medische hulpmiddelen naar landen buiten de EU. Dit mede in het licht van een mogelijke verkoop van beademingsapparatuur vanuit Nederland naar Turkije.

2. Conclusies en Advies

Uitvoerbeperkende maatregelen - vooral gericht schaarse goederen als beademingsapparatuur - kunnen worden gerealiseerd. Dit vraagt echter nauwe afstemming binnen het kabinet en de EU. Het uiteindelijke besluit hierover ligt niet bij ons, maar bij de Europese Commissie. Het instellen van dergelijke maatregelen maakt ook nog niet dat we ook zelf over deze producten kunnen beschikken. Deze moeten (al dan niet na vordering) nog wel worden gekocht. Gezien de mogelijke nadelen aan dergelijke maatregelen in de vorm van tegenmaatregelen en internationale politieke beeldvorming, wordt op dit moment geadviseerd geen gebruik te maken van de juridische instrumenten die hieromtrent bestaan. Beter is om te proberen dergelijke uitvoer voor te blijven en de betreffende producten - indien gewenst - op te kopen. Het hieronder genoemde "aanhoudingsinstrument" van de Douane kan daarbij mogelijk helpen.

3. Juridisch kader:

De regels in Nederland omtrent internationale handel zijn grotendeels internationaal bepaald (EU en WTO). De bevoegdheid om hieromtrent nadere (beperkende) regels te stellen, ligt bij de Europese Commissie. Nationaal is ons handelingsperspectief beperkt. Uitvoerbeperkingen kunnen op een aantal manieren worden gerealiseerd:

1) *Via een uitbreiding van het tijdelijk besluit van de Europese Commissie*

Recent heeft de Commissie een tijdelijk besluit genomen op basis waarvan de uitvoer van persoonlijke beschermingsmiddelen (PPE) buiten de EU, alleen nog mogelijk is met een exportautorizatie. Nederland vult dit in als 'nee, tenzij'. Het is mogelijk om dergelijke exportbeperkende maatregelen, ook in te stellen voor andere goederen, teneinde tekorten in de EU te ondervangen. Hiertoe kunnen we de Commissie uitnodigen.

2) *Via artikel 10 van de Europese uitvoerregelgeving (noodmaatregelen)*

Op basis van artikel 10 van Europese uitvoerregelgeving kunnen lidstaten in noodsituaties ook zelf uitvoerbeperkende maatregelen nemen. Een dergelijk besluit moet wel bij de Commissie worden genotificeerd en uiteindelijk EU-breed worden bekrachtigd.

3) *Via een aanhouding door de Douane*

De douane kan goederen fysiek vasthouden "ter verificatie". Dit betekent feitelijk dat de Douane de producten een aantal dagen kan tegenhouden. Gedurende die periode kunnen de producten het land niet verlaten.

NB: Het is niet automatisch zo dat de inzet van deze instrumenten maakt dat wij zelf de beschikking krijgen over de goederen. Deze moeten dan eerst nog worden gekocht, al dan niet na vordering. Recent is er echter juist voor gekozen om het vorderingsinstrument niet aan te zetten.

4 Afwegingskader:

Voor het instellen van exportbeperkende maatregelen is de medewerking van de Europese Commissie en andere EU-lidstaten noodzakelijk. Met een noodmaatregel kunnen we hier wel op vooruitlopen. In geval van beademingsapparatuur is het goed voorstelbaar dat de Europese Commissie hierin mee zal gaan, gezien de EU-brede tekorten.

Tegelijk zijn we kritisch op andere landen wanneer zij exportbeperkende maatregelen tegen de EU nemen. Ook bestaat de kans dat nieuwe exportbeperkende maatregelen van EU-zijde, beperkingen tegen de EU oproepen. Om die reden is Nederland tot nu toe terughoudend geweest in het ondersteunen van dergelijke maatregelen.

Ten slotte vraagt een oproep of besluit tot exportbeperking, afstemming met de minister van BHOS en de minister van EZK. In G20 verband is gisteren bevestigd dat internationale solidariteit moet blijven gelden en dat eventuele noodmaatregelen gericht, proportioneel, transparant en tijdelijk moeten zijn en geen onnodige handelsbarrières en verstoringen van wereldhandel moeten geven. Hieraan zou een beperking t.a.v. beademingsapparatuur overigens wel kunnen voldoen.